

Cuprins

Introducere

Ce contează: trezirea conștiinței relaționale 15

Partea întâi

ATLASUL CONEXIUNILOR INTERPERSONALE

Capitolul 1

A fi în relație face parte din experiența umană 33

Capitolul 2

Povara singurătății..... 35

Capitolul 3

(ne)Încrederea schimbă totul 46

Partea a doua

SĂ RECONSIDERĂM CE ȘTIM DESPRE (CERTURI ȘI) CONFLICTE

Capitolul 4

Puterea întrebărilor care necesită un răspuns 71

Capitolul 5

Anatomia conflictului..... 84

Capitolul 6

Tensiunile care onorează relațiile 98

Capitolul 7

De la defensivă la dialog..... 107

Capitolul 8

Triadele lumii..... 123

Partea a treia

CREIERUL ÎNCORPORAT ȘI „BUGETUL DE ENERGIE” AL CORPULUI

Capitolul 9

Cum ne ajută știința să înțelegem natura umană 131

Capitolul 10

Noi lecții despre creier 137

Capitolul 11

Funcționarea creierului în copilărie și „salvarea” de mai târziu 148

Capitolul 12

Haos vs. rigiditate 158

Partea a patra

EXISTĂ UN „CREIER MIC” ÎN INIMA TA?

Capitolul 13

O stranie descoperire științifică. 177

Capitolul 14

Inteligența inimii și iubirea 189

Capitolul 15

Regula de aur în gestionarea stresului 200

Capitolul 16

Trei sugestii după un conflict distructiv. 205

Partea a cincea

ȘTIAI CĂ AVEM ȘI UN SISTEM NERVOS ENTERIC?

Capitolul 17

Importanța neglijată a intestinelor 221

Capitolul 18

Dacă vorbim despre intestine, să amintim și de bacterii. 225

Capitolul 19

Secretul unei sănătăți de fier 235

Partea a șasea

TOTUL DESPRE CONECTARE – DECONECTARE – RECONECTARE

Capitolul 20

După ce v-ați certat, aveți de reparat 243

Capitolul 21

Harta reparării daunelor relaționale.....249

În loc de încheiere.....263

Ce urmează: încotro te îndrepti mai departe?.....267

Recunoștință 269

Note .....271*Lecturi suplimentare* 285

Introducere

Ce contează: trezirea conștiinței relaționale

Undeva, în spatele binelui și al răului, există un câmp imens. Ne vom întâlni acolo.

Rumi

De multe ori, în timpul activității mele de clinician, mă simt asemenea unui agricultor – desțelenesc „pământul” cu care lucrez, transform, cu alte cuvinte, un teren arid într-unul fertil. Folosesc cuvântul „desțelenire”, deoarece atunci când mă întâlnesc cu oamenii în cabinetul meu de psihoterapie, relațiile în care se află aceștia, cu persoane mai mult sau mai puțin apropiate, sunt atât de afectate în structura lor (fie în urma unor lovituri sufletești, fie a unor furtuni afective), încât este nevoie de un timp consistent pentru a-i ghida să înțeleagă impactul pe care avalanșa vieții l-a avut asupra lor. „Pământul” arid de care aminteam în primele rânduri necesită vreme bună, lumină, răbdare ca să devină rodnic, iar toate acestea vin, cel mai adesea, din noi înșine. Doar așa vom putea contura împreună noi modalități, să le spunem, alternativele flexibile de adaptare în fața viitoarelor vijelii; intemperiiile existenței pot fi la fel de imprevizibile ca soarele sau ploile calde.

Faptul că viața nu este mereu ușoară ar putea suna clișeistic. Însă, de la Robert Waldinger, profesor de psihiatrie și director al Studiului Harvard despre dezvoltarea adultă, am aflat că *viața bună este o viață complicată*¹. Altfel spus, ceea ce îi îndeamnă pe oameni să mă caute și să lucrăm împreună în cabinetul de psihoterapie este durerea cruntă prin care trec în momentul respectiv, durere pe care o resimt în fiecare celulă din corp. Efectul ei poate fi atât de puternic încât cuibul relațional, cândva cald și primitiv, a devenit un spațiu rece și ostil.

Cu toții avem în noi înșine un grad de suportabilitate în fața provocărilor – odată atins, se stârnește imediat nevoia de *angajare socială* (concept avansat de psihologul și savantul Stephen Porges, autorul teoriei polivagale²). Începem să căutăm ajutor, îndrumare și susținere din partea altor semeni. În astfel de momente copleșitoare sufletește, dorim alinare și